

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ННІ Менеджменту, харчових технологій та торгівлі Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

Назва курсу	<i>Проблеми економіки та управління сучасними організаційними структурами (ОК8)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Курс та семестр вивчення	для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 – Публічне управління та адміністрування 2 курс, четвертий семестри
Викладачі	д.держ.упр., доцент Олена Василівна Михайловська к.е.н., доцент Філіпова Наталія Володимирівна
Профайли викладачів	https://scholar.google.ru/citations?user=mzZCgTMAAAAJ&hl=ru https://scholar.google.com.ua/citations?user=wfI0IDgAAAAJ&hl=uk
Контакти викладачів	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1, каб. 402. Телефон: (046) 665-261; E-mail: kaf_men1@ukr.net

1. Анотація курсу. Актуальність вивчення дисципліни «Проблеми економіки та управління сучасними організаційними структурами» зумовлена необхідністю вивчення основних підходів до організації діяльності та управління організаційними структурами в сучасних умовах. Організація - це складний організм. Вона переплітається і взаємодіє з інтересами окремих осіб і груп, стимулами і обмеженнями, жорсткими технологіями та інноваціями, безумовною дисципліною і вільною творчістю, нормативними вимогами і неформальними ініціативами. Організації мають свій зовнішній вигляд, культуру, традиції та репутацію. Навчальна дисципліна покликана забезпечити майбутніх здобувачів потрібними знаннями щодо управління організаційними структурами та сформувати практичні вміння і навички формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій, вивченні організаційних структур, проблем управління сучасними організаційними структурами. Дисципліна спрямована на розширення знань, що можна використати у практичній діяльності. **Завдання курсу** полягає в тому, щоб на основі комплексного підходу дати системне уявлення про управління та економіку організаційних структур.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади організації як об'єкта публічного управління

Тема 1. Основи теорії управління організацією. Організація як система та об'єкт публічного управління. Види організацій. Характеристики організацій. Внутрішнє середовище організації (елементи внутрішнього середовища). Зовнішнє середовище (елементи зовнішнього середовища). Організація в системі публічного управління.

Тема 2. Теоретичні аспекти комунікації в науці публічного управління. Практичні аспекти комунікаційного процесу в системі публічного управління. Труднощі та

помилки у процесі здійснення комунікації. Електронні засоби комунікацій. Ділові стратегії управління спілкуванням. Соціальні інститути комунікації. Формування взаємодії в системі публічного управління на засадах партнерства. Сучасні практики електронної демократії для вирішення проблем публічної комунікації.

Змістовий модуль 2. Розвиток організації в системі публічного управління

Тема 3. Теоретичні основи розвитку організації в системі публічного управління.

Моделі розвитку організації. Моделі/підходи до управління та адміністрування. Характеристика моделей. Стадії розвитку організації в системі публічного управління. Концепція життєвого циклу. Місія організації.

Тема 4. Організаційне проектування. Принципи побудови організаційної структури. Формування підрозділів організаційної структури. Централізація і децентралізація побудови організаційної структури в публічному управлінні. Публічне адміністрування організації. Чинники, що впливають на побудову організаційних структур. Публічні комунікації.

Тема 5. Прогресивні управлінські технології в публічній сфері. Поняття та сутність проведення організаційних змін та їх роль у процесі організаційного розвитку. Моделі здійснення організаційних змін. Стратегічний менеджмент в ході проведення змін. Управління опором змінам. Публічно-управлінська діяльність в умовах демократичних змін. Реформування державного управління. Формування сучасної системи управління якістю надання адміністративних послуг в Україні.

Змістовий модуль 3 Сучасні організаційні структури та їх ефективність.

Тема 6. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності. Види й типи організаційних структур та умови їх ефективного застосування. Стратегія організаційних змін. Порівняння структур, переваги та недоліки. Підходи до формування організаційної структури. Фактори, що обумовлюють тип організаційної структури. Міжнародний досвід для модернізації та ефектизації діяльності відповідних структур на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Тема 7. Ефективність діяльності суб'єктів публічного адміністрування. Види ефекту діяльності організації. Потенційний і фактичний ефект діяльності організації. Ефект і ефективність діяльності організації. Поняття ефективності діяльності організації. Загальна економічна ефективність організації. Поняття ефективності діяльності організації.

Організаційна ефективність. Вимоги до показників ефективності діяльності організації. Ефективність публічного управління, показники ефективності. Абсолютна ефективність, порівняльна ефективність. Оцінка надійності системи, оцінка оптимальності системи публічного управління.

2. Мета та цілі курсу. *Мета навчальної дисципліни* – є формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій, вивченні організаційних структур в системі публічного управління, проблем управління сучасними організаційними структурами.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

Загальні:

ЗК 2. Здатність до критичного переосмислення наявного та створення нового цілісного знання та/або професійної практики у сфері публічного управління та адміністрування.

Фахові:

ФК 2. Здатність визначати, науково обґрунтовувати, критично оцінювати проблемні завдання та стратегічні напрями розвитку системи публічного управління на наддержавному, національному, регіональному, місцевому рівнях і на межі предметних галузей.

ФК 4. Вміння управляти часом підготовки власних наукових досліджень, здатність планувати й організовувати роботу дослідницьких колективів.

ФК 6. Здатність до наукового аналізу та експертизи нормативно-правових актів у сфері публічного управління та адміністрування, підготовки аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.

3.Очікувані результати навчання

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН5. Знати основні засади наукового менеджменту, управління сучасними організаційними структурами, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПРН7. Уміти розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронної демократії для вирішення сучасних питань публічної комунікації на наддержавному, національному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН8. Уміти розробляти проекти законодавчих і нормативних актів, програмні документи (стратегії, програми, концепції), виходячи із оцінки їх ресурсного забезпечення, знати принципи реалізації.

ПРН9. Уміти застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, міжнародний досвід для модернізації та ефектизації діяльності відповідних структур на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 3 (загальна кількість годин - 90); кількість годин самостійної роботи – 60.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60

Форма проведення занять – лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

5. Перереквізити. Передумовою вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін: «Сучасні проблеми розвитку економіки України»; «Менеджмент»; «Публічне управління»; «Основи економічної теорії».

6. Система оцінювання та вимоги. Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 50 балів, підсумковий модульний контроль – до 10 балів.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії у вигляді тестування (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за залік.

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів за видами робіт	
	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	Повнота та своєчасність виконання завдань
Змістовний модуль 1.	0...5	0...10

Теоретичні засади організації як об'єкта публічного управління		
Змістовний модуль 2. Розвиток організації в системі публічного управління	0...5	0...10
Змістовний модуль 3. Сучасні організаційні структури та їх ефективність	0...5	0...15
Підсумкова поточна оцінка за семестр	15	35

Підсумковий модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади організації як об'єкта публічного управління (Завдання)	0...3
Змістовний модуль 2. Розвиток організації в системі публічного управління (Завдання)	0...3
Змістовний модуль 3. Сучасні організаційні структури та їх ефективність (Завдання)	0...4

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...50
Підсумковий модульний контроль	0...10
Залік	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

7. Політики курсу. Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове

оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»). Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі завдань оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Баценко Л.М. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Баценко, Р. В. Галенін, М. М. Ксенофонтова ; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми : Мрія, 2016. - 362 с. Бай С. І. Теорія організації : Курс лекцій [Електронний ресурс] // С. І. Бай, О. В. Самокиш, І. Н. Пашенко – Режим доступу : http://ktru.kpi.ua/?page_id=155.
2. Білявська Ю. В. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.
3. Баценко Л.М. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Баценко, Р. В. Галенін, М. М. Ксенофонтова ; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми : Мрія, 2016. - 362 с.
4. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
5. LatyninM., PastukhK., TarasenkoD., ShevchenkoS., MunkoA. Public administration in the economic sphere in Ukraine: strategic approach. Estudios de Economía Aplicada.2021. Vol.39. No5.
6. Монастирський Г.Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г.Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 319 с.
7. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 175 с.
8. Пармаклі Д.М., Бахчиванжи Л.А., Евтушок О.В., Бахчиванжи В.В. Економіка підприємства. Посібник: Комратський державний університет, Одеський державний університет. Вид-во ТОВ «Лерадрук». 2020. 400 с.
9. Петков В. П. Теорія та менеджмент організації : підручник /В. П. Петков. – Л. : Новий світ-2000, 2015. – 488с.
10. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. – Харків : НАУ «ХАІ», 2021. – 128 с.
11. Системний підхід в управлінні соціальними організаціями: Підручник. Туленков М. В. – Київ : Каравела, 2022 – 508 с.
12. Свідрук І. І. Теорія організації : Підручник. / І. І. Свідрук, Ю. Б. Миронов, О. О. Кундицький. – Львів : Новий світ, 2013. – 175 с.
13. Терещенко Т.В. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Терещенко Тетяна Василівна ; Хмельниц. ун-т упр. та права. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2015. - 335 с.

Додаткова

1. Баєва О. В. Основи менеджменту: практикум: [навчальний посібник] / О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 524 с.
2. Бобровник В. М. Трансформація організаційних структур на основі концепції процесного управління / В. М. Бобровник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2008. – Т.2. – С. 115–119.
3. Бондарчук Л. В. Удосконалення організаційної структури підприємства в системі ефективного менеджменту персоналу / Л. В. Бондарчук // Вісник Хмельницького національного університету. – Економічні науки. – 2009. – №1. – С. 101–103.
4. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: [підручник] / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.

5. Ващенко, О. П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління [Текст] : навч. посіб. / О. П. Ващенко ; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ : ДУТ, 2017. 112 с.
6. Гаміє А. М. Стратегії вибору організаційного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / А. М. Гаміє // Європейський вектор економічного розвитку. – 2015. – № 1 (18) – Режим доступу : http://eurodev.duan.edu.ua/images/stories/Files/2015/ABSTRACTS__1/Статті/7.pdf
7. Kosach, I., Duka, A., Starchenko, G., Myhaylovska, O., Zhavoronok, A. (2020). Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. *Administratie si Management Public*, 35, 139-152. DOI: 10.24818/amp/2020.35-09 [Scopus]
8. Михайловська О. В. Мультиаспектність процесів взаємодії влади й громадянського суспільства в умовах трансформаційних змін. Наукові перспективи. Серія : державне управління. 2020. № 4(4). С. 66-74
9. Михайловська О. В. Публічно-управлінська діяльність за умов демократичних змін. Публічне управління та митне адміністрування. 2020. № 4(27). С. 5-9
10. Михайловська О. В. Сучасні інструменти взаємодії в системі публічного управління. Державне будівництво. 2020. № 2. URL: <http://db.kh.ua/index.php/db/article/view/101/96>
11. Михайловська О. В., Ткаленко Н. В., Лілікович П. В. Реформування сфери надання адміністративних послуг в Україні: практичний вимір. Менеджмент та публічне управління в умовах інформаційного суспільства : колективна монографія / за заг. ред. Н. В. Філіпової. Мена : ТОВ «Домінант», 2020. С. 198-213
12. Монастирський, Г.Л. Теорія організації [Текст] : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. - 319 с.
13. Нагаєв В.М. Н 16 Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2018. – 278 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4925/1/NP_Public%20administration_2019.PDF
14. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 181 с.
15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення завдань і ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», моніторингу їх виконання та перегляду. НАКАЗ від 20 листопада 2020 р. № 217-20. URL: <https://nads.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shchodo-viznachennya-zavdan-i-klyuchovih-pokaznikiv-rezultativnosti-efektivnosti-ta-yakosti-sluzhbovoyi-diyalnosti-derzhavnih-sluzhbovciv-yaki-zajm>
16. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : [навчальний посібник] / М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2007. – 304 с.
17. Філіпова Н., Котеленець А., Дацій Н., Петрик О., Капленко Г. Концептуалізація моделі інноваційного розвитку економіки України в умовах децентралізації. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 5(40). URL : <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/issue/view/53>
18. Філіпова Н. В. Демченко О. П., Хардіков В. В., Удосконалення існуючих та запровадження ефективних процедур участі громадськості у виробленні публічної політики та прийнятті управлінських рішень органами місцевого самоврядування. *Менеджмент та публічне управління в умовах інформаційного суспільства: колективна монографія* / за заг. ред. Н.В, Філіпової. Мена : ТОВ «Домінант». 2020. С. 107–125.
19. Шкільняк М. М. Менеджмент: [навчальний посібник] / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. – Тернопіль: Крок, 2017. – 252 с.

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Інституційні засади публічного управління та адміністрування <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4418>
2. Законодавство України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Нормативні акти України – <http://www.nau.ua>
4. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». – Режим доступу: <http://library2.stu.cn.ua/>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>
7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: <http://www.kmu.gov.ua>